

Sygn. akt II Ka 259/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący : SSO Waldemar Cytrowski

Sędziowie : SSO Agata Wilczewska - spr.

SSO Robert Rafał Kwieciński

Protokolant : st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale Jacka Górskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2014r.

sprawy **A. B.**

skazanego z art.279§1k.k. i innych

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kole

z dnia 11 czerwca 2014r. sygn. akt II K 85/14

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

II. Zwalnia skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze.

Robert Rafał Kwieciński Waldemar Cytrowski Agata Wilczewska

Sygn. akt: II Ka 259/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kole w sprawie o sygn. akt IIK 85/14 rozpoznał wniosek obrońcy skazanego A. B. o wydanie wyroku łącznego ustalając, że A. B. był skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 29 kwietnia 1999 r. sygn. akt II K 153/99 za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione w okresie od 1 kwietnia 1998 r. do 18 stycznia 1999 r. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności,
2. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 30 stycznia 2001 r. sygn. akt II K 646/99 za przestępstwo z art. 81 § 1 u.k.s. popełnione w dniu 6 czerwca 1997 r. na karę 1.000 zł grzywny,
3. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 18 stycznia 2005 r. sygn. akt II K 843/01 zmienionym mocą wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 24 czerwca 2005 r. za przestępstwo:
 - a) z art. 279 § 1 k.k. popełnione w nocy z 7/8 czerwca 1998 r. na karę 1 rok i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

b) ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. popełnionych w nocy z 2/3 kwietnia 2000 r., nocy z 4/5 czerwca 2000 r., w nocy z 25/26 czerwca 2000 r., w lipcu 2000 r., w lipcu 2000 r., w nocy z 2/3 lipca 2000 r., w nocy z 8/9 sierpnia 2000 r., w nocy z 26/27 października 2000 r., w nocy z 14/15 grudnia 2000 r., w nocy z 9/10 stycznia 2001 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności,

c) przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnionego w nocy z 2/3 lipca 2000 r. na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

za które wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i zawieszono wykonanie orzeczonej kary na okres 5 lat próby; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 1 lipca 2010 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności,

4. Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 31 maja 2007 r. sygn. akt II K 121/07 za:

a) ciąg przestępstw z art. 270 § 1 k.k. popełnionych w dniach 8 września, 28 listopada 2006 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

b) przestępstwo z art. 233 § 1 k.k. popełnione w dniu 28 listopada 2006 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,

za które wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 5 lat próby oraz karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych po 10 zł każda oraz dozór kuratora w okresie próby; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 1 lipca 2010 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności,

5. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 18 czerwca 2007 r. sygn. akt II K 216/06 za:

a) przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione w miesiącu wrześniu 2005 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda,

b) przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. popełnione w dniu 7 stycznia 2006 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności,

c) ciąg przestępstw z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione w dniu 7 stycznia 2006 r. oraz w dniu 20 marca 2006 r. na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

za które orzeczono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

6. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 18 czerwca 2008 r. sygn. akt II K 301/07 za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. popełnione w okresie czerwca 2007 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby oraz karę grzywny w liczbie 150 stawek dziennych po 10 zł każda, obowiązek naprawienia szkody w całości przez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonego kwoty 800 zł; postanowieniem z dnia 13 stycznia 2010 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności,

7. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 21 stycznia 2010 r. sygn. akt II K 155/08 za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. popełnione w dniu 30 kwietnia 2006 r. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, zmienioną wyrokiem Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 30 kwietnia 2010 r. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych w kwotach po 800 zł,

8. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 18 sierpnia 2010 r. sygn. akt II K 264/09 za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. popełnione w okresie maja 2006 r. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda, dozór kuratora oraz obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych; postanowieniem z dnia 2 czerwca 2011 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności.

W wyniku rozpoznania wniosku Sąd Rejonowy w Kole wyrokiem łącznym z dnia 11 czerwca 2014 r., w sprawie o sygn. akt II K 85/14, w pkt. I wyroku, na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 i 3 k.k. rozwiązał węzeł kary łącznej orzeczonej w wyroku z dnia 18 stycznia 2005 r. i połączył wymienione w pkt. 1 i 3a kary ograniczenia wolności i pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu A. B. karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem w pkt. II, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., Sąd połączył wymienione w pkt 3b i 3c kary pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu A. B. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem w pkt. III, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., Sąd połączył wymienione w pkt. 4, 5 i 8 kary pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu A. B. karę łączną 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem w pkt IV, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., Sąd połączył wymienione w pkt. 5 i 8 kary grzywny i wymierzył skazanemu A. B. karę łączną grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł stawka.

Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. III Sąd zaliczył skazanemu okres pozbawienia wolności w sprawie II K 121/07 od dnia 25 maja 2013 r. do dnia 3 czerwca 2013 r. i początek odbywania tej kary określił na dzień 10 października 2013 r. Nadto na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. I Sąd zaliczył skazanemu wykonaną karę ograniczenia wolności orzeczoną w wyroku Sądu Rejonowego w Koninie w sprawie II K 153/99 uznając karę pozbawienia wolności za wykonaną w rozmiarze 150 dni.

Sąd Rejonowy w Kole orzeł również, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawia bez zmian, a na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. i art. 4 § 1 k.k. w pozostałej części umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego A. B. zaskarżając go w części tj. co do pkt. III. W oparciu o przepis art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 4 k.p.k. obrońca wyrokowi zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. III wyroku) podczas, gdy wnikliwa analiza stanu faktycznego przedmiotowej sprawy uzasadnia zastosowanie zasady pełnej absorpcji.

Stawiając ten zarzut, na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części poprzez orzeczenie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności w miejsce orzeczonej przez Sąd kary łącznej 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. III wyroku), ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w tym zakresie.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Na wstępie podkreślić należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo określił zakres przedmiotowy postępowania o wydanie wyroku łącznego wobec skazanego A. B.. Obowiązkiem Sądu, wynikającym zarówno z procesowej normy art. 570 k.p.k., jak i normy materialno-prawnej z art. 85 k.k. jest bowiem przeprowadzenie postępowania w zakresie wszystkich prawomocnych skazań danej osoby, celem ustalenia, czy popełnione przez nią przestępstwa pozostają w zbiegu realnym i przez to kary za nie orzeczone podlegają łączeniu.

Nie ma podstaw – czego zresztą nie czyni także we wniesionej apelacji obrońca skazanego – do kwestionowania w niniejszej sprawie prawidłowości ustaleń co do kar podlegających łączeniu, jak i też co do umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego z uwzględnieniem przepisu art. 572 k.p.k., co do wyroków w sprawie Sądu Rejonowego w Koninie o sygn. akt II K 646/99 i sprawach Sądu Rejonowego w Kole o sygn. akt II K 301/07 i II K 155/08.

Zgodnie z treścią art. 569 § 1 k.k. Sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów, gdy zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k. Przepis art. 85 k.k. stanowi natomiast, że Sąd orzeka karę łączną, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok chociażby

nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu.

Z uwagi, iż wniesiona apelacja skierowana została jedynie co do kary i to jedynie w zakresie rozstrzygnięcia z pkt. III zaskarżonego wyroku, wskazać pokrótce należy, że w ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy słusznie kierując się określonymi w w/w przepisach przesłankami orzeczenia w wyroku łącznym kary łącznej, orzekł w pkt. I zaskarżonego orzeczenia, karę łączną za pozostające ze sobą w zbiegu realnym przestępstwa, za które A. B. został skazany wyrokami Sądu Rejonowego w Koninie o sygn. akt II K 153/99 i II K 843/01 (co do przestępstwa opisanego w pkt. 3a), w pkt. II karę łączną za pozostające ze sobą w zbiegu realnym przestępstwa, za które A. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Koninie (co do przestępstw opisanych w pkt. 3b i 3c), w pkt. III karę łączną za pozostające ze sobą w zbiegu realnym przestępstwa, za które został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Koninie, sygn. akt II K 121/07 oraz wyrokami Sądu Rejonowego w Kole o sygn. akt II K 216/06 i II K 264/09, oraz w pkt IV karę łączną grzywny, za pozostające ze sobą przestępstwa, za które został skazany wyrokami Sądu Rejonowego w Kole o sygn. akt II K 216/06 i II K 264/09.

Na zasadność takiego rozstrzygnięcia, czego również nie kwestionuje apelujący, wskazują tak daty popełnienia czynów, jak i daty wydania wyroków jednostkowych. Sąd I instancji swoje stanowisko szczegółowo i wyczerpująco uzasadnił także w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd odwoławczy w pełni podziela argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i stwierdza, że Sąd I instancji w żadnym wypadku nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 85 k.k.

Odnosząc się natomiast do podniesionego zarzutu rażącej niewspółmierności kary łącznej orzeczonej w pkt. III zaskarżonego wyroku, wskazać należy, iż byłby on tylko wówczas zasadny, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na jej wymiar, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo sądów. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa - rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (wyr. SN z 02.02.1995 r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18).

Granice kary łącznej określa przepis art. 86 § 1 kk, zgodnie z którym Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu do ich sumy, nie przekraczając górnych granic dla danego rodzaju kar wynikających z powołanego przepisu, przy czym jej wymiar we wskazanych wyżej granicach warunkowany jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (wyr. SN z 25.10.1983 r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984 r., z. 5-6, poz. 65). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich. Wyznaczany przy zastosowaniu w/w przepisów dolny i górny próg kary łącznej, odnośnie realnego zbiegu przestępstw z pkt. III wyroku wynosił od 2 lat pozbawienia wolności do 8 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności sumując kary jednostkowe, a do 5 lat i 8 miesięcy sumując orzeczone już uprzednio kary łączne.

Wreszcie przy określaniu konkretnego rozmiaru kary łącznej znaczenie mają także dyrektywy prewencyjne, albowiem jak słusznie przyjęto w orzecznictwie, kara łączna stanowi instytucję służącą do swoistego podsumowania działalności przestępczej sprawcy, obejmującą syntetyczną i całościową ocenę zachowań sprawcy przejawiającą się w postaci jednej kary wymierzonej za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa. Zauważyć w tym miejscu należy, że wielość popełnionych przez sprawcę przestępstw wpływa na negatywną ocenę postawy sprawcy będąc jego istotnym czynnikiem prognostycznym. Chodzi tutaj zwłaszcza o to, aby właściwie ukształtowana kara łączna oddziaływała wychowawczo na sprawcę przestępstwa oraz odpowiednio chroniła obywateli przed niebezpieczeństwem ponownego

dopuszczenia się przestępstw. Decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma zatem wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy właściwie uwzględnił wszystkie powyższe okoliczności przyjmując, iż nie dają one podstawy do wzięcia pod uwagę najbardziej rygorystycznego modelu, tj. kumulacji, ani też najbardziej korzystnego dla skazanego systemu absorpcji, słusznie w tej sytuacji stosując zasadę asperacji. W szczególności zaaprobować należy w pełni stanowisko Sądu, zgodnie z którym związek podmiotowo – przedmiotowy czynów objętych karą łączną wymierzoną w pkt. III nie był silny. Przestępstwa te godziły bowiem w różne dobra chronione prawem i skierowane były przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (w sprawie II K 121/087 opisanej w pkt. 4b wyroku), wiarygodności dokumentów (w sprawie II K 121/087 opisanej w pkt. 4a wyroku), mieniu (w sprawie II K 216/06 opisanej w pkt. 5a wyroku oraz w sprawie II K 264/09 opisanej w pkt. 8 wyroku), życiu i zdrowiu (w sprawie II K 216/06 opisanej w pkt. 5b) jak również przeciwko wolności (w sprawie II K 216/06 w opisanej w pkt 5c). Także odstępek czasowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami – wbrew twierdzeniom apelującego – nie mógł być uznany za bardzo bliski, skoro przestępstwo najwcześniej popełnione dokonane zostało we wrześniu 2005 r. (sprawa II K 216/06 opisana w pkt. 5a wyroku), a najpóźniej w dniu 28 listopada 2006 r. (sprawa II K 121/07 opisana w pkt. 4a i b).

Przeprowadzony dowód z aktualnej opinii o skazanym (k. 58), odbywającym karę pozbawienia wolności, pozwolił Sądowi orzekającemu zorientować się jak przebiega proces jego resocjalizacji, co ma istotne znaczenie przy określeniu wymiaru kary łącznej. Z opinii wynika, że w warunkach izolacji skazany nagradzany był regulaminowo za wyróżnianie się dobrym zachowaniem i wykonywanie pracy nieodpłatnej. Nie był karany dyscyplinarnie. Nie jest uczestnikiem nieformalnych struktur podkultury przestępczej, a według przełożonych zachowuje postawę właściwą. Przebywając w zakładzie karnym brał udział w programach dotyczących higieny i zdrowego stylu życia. W chwili obecnej zatrudniony jest na 6/8 etatu na stanowisku obsługi radiowęzła. Nie przejawiał zachowań agresywnych ani samoagresji. Krytycznie wypowiada się na temat popełnionych przez siebie przestępstw.

Wszystkie opisane wyżej okoliczności dostrzegł Sąd Rejonowy, a przy tym nadał im należyłą wagę. W ocenie Sądu Okręgowego, wymierzona przez Sąd Rejonowy w pkt. III wyroku kara łączna pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat i 2 miesięcy jest karą sprawiedliwą i współmierną. Z jednej strony jej wymiar uzasadniony jest faktem, iż popełnione przez skazanego przestępstwa, nie były jednorodne, z drugiej zaś strony nie bez znaczenia jest niezbyt duża odległość czasowa pomiędzy popełnianymi czynami. Sąd słusznie nie zastosował skrajnej i postulowanej przez skarżącego zasady pełnej absorpcji. Uznać bowiem należy, że wymierzona przy zastosowaniu tej zasady kara łączna nie byłaby adekwatna i sprawiedliwa wobec popełnionych przez skazanego przestępstw (skierowanych przeciwko mieniu, wymiarowi sprawiedliwości, wiarygodności dokumentów, życiu i zdrowiu oraz wolności) oraz wobec jego postawy, jego właściwości osobistych i sposobu funkcjonowania, z których jednoznacznie i kategorycznie wynika, iż skazany pomimo dość młodego wieku wchodził cały czas w konflikt z prawem i nie przestrzegał zasad porządku prawnego. Dodać także należy, że kary łączne orzeczone w pkt. I, II i IV wymierzone zostały w oparciu o zasadę asperacji, aczkolwiek zbliżając się do zasady absorpcji z uwagi na dużo bliższy związek przedmiotowo – podmiotowy pozostających w zbiegu przestępstw, a przejawiający się w bliskości rodzajowej popełnionych czynów jak i dużej bliskości czasowej.

Reasumując, biorąc pod uwagę omówione dyrektywy dające Sądowi możliwość indywidualizacji wymiaru kary łącznej, a zwłaszcza dotychczasowy sposób życia i zawartość kryminalną przestępczej działalności skazanego A. B. należało uznać, że orzeczone w pkt. III kara łączna nie mogła być uznana za rażąco niewspółmierne surową i sprzeczną z dyrektywami prewencji indywidualnej i generalnej. Z tych też względów uznając, iż wymierzona przez Sąd I instancji kara łączna stanowi wypadkową branych przez Sąd pod uwagę okoliczności, apelacja obrońcy skazanego okazała się całkowicie niezasadna.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, Sąd odwoławczy – nie znajdując przy tym uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

Na mocy art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd zwolnił skazanego w całości od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, uznając iż z uwagi na pobyt skazanego w zakładzie karnym i jego sytuację materialną uiszczenie tych kosztów byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

Robert Rafał Kwieciński Waldemar Cytrowski Agata Wilczewska